

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

УРБАНІСТИЧНИЙ ФОРУМ

Збірник наукових праць

Частина 2

URBAN
FORUM

Київ 2023

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет будівництва і архітектури
Комітет з питань організації державної влади, місцевого
самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Верховної
Ради України
Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України
Фонд інституційного розвитку української науки
ВГО «Ліга інтернів»
Фонд Ебергарда Шьока (ФРН)
Фонд підтримки будівельної галузі (ФРН)
Краківський політехнічний університет ім. Тадеуша Костюшко
(Польща)
Караденізський технічний університет (Туреччина)

УРБАНІСТИЧНИЙ ФОРУМ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ЧАСТИНА ДРУГА

СТУДЕНТСЬКІ ЧИТАННЯ

КИЇВ 2023

Рекомендовано до друку Вченою радою КНУБА, прот. № 10 від 26.06.2023 р.

Редакційна колегія

Куліков П.М. – д.е.н., проф., ректор КНУБА (голова)
Мьоллер П. – член правління, Директор, Фонд Ебергарда Шьока (Німеччина)
Вайзе Т. – віце-президент Фонду підтримки будівельної галузі
Скрипнюк О.В. – д.ю.н., проф., академік НАПрН, Заслужений юрист України, Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України
Тарута С.О. – народний депутат України, Президент Асоціації народних депутатів України
Андрєєв С.О. – д.н.держ.упр., проф., КНУБА
Деревінський В.Ф. – д.і.н., проф., КНУБА
Згурська В.Л. – к.п.н., доц., КНУБА
Йелда Айдин Тюрк – PhD, доц., Караденізський технічний ун-т (Туреччина)
Карпунцов В.В. – д.ю.н., проф., КНУБА, ГО «Ліга інтернів»
Кобиларчик Ю. – д.арх, проф., Краківська політехніка (Польща)
Ковальчук О.М. – к.ю.н, доц, КНУ імені Тараса Шевченка
Малкевич А. – д.п.н., проф. (Польща)
Мамедов А.М. – к.т.н., доц., КНУБА
Мамонтов І.О. – к.ю.н., проф., Заслужений юрист України, КНУБА
Марченко М.В. – к.ю.н., Фонд інституційного розвитку української науки, КНУБА
Ноняк М.В. – к.е.н., Інститут держави і права імені В.М. Корецького, КНУБА
Онїщенко Н.М. – д.ю.н., проф., академік НАПрН, Заслужений юрист України, Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України
Перегада Є.В. – д.п.н., проф., КНУБА
Сердюк Н.А. – д.ю.н., проф., КНУБА
Тригуб Р.М. – к.т.н., доц., КНУБА
Халабуденко О.А. – к.ю.н., доц., КНУБА
Шебек Н.М. – д.арх., проф., КНУБА
Ярощук І.В. – к.і.н., доц., КНУБА

Рецензенти:

Безклубий Ігор Анатолійович – доктор юридичних наук, професор
Дьомін Микола Мефодійович – доктор архітектури, професор

Урбаністичний форум. Зб. наук. пр. За мат. міжнародних наукових конференцій «Просторове планування» (28 квітня 2023 р.) та «Будівельне право» (5 травня 2023 р.). В 2-х ч. Київ–Тернопіль: КНУБА, «Бескиди», 2023. Частина 2 Студентські читання. 287 с.

ЗМІСТ

Бабіченко Д.

Роль митця у відбудові повоєнної України: проміжний ракурс 6

Базирін А.

Проблеми щільної забудови в населених пунктах та способи їх вирішення 10

Борисенко Є.

Руйнування культурної спадщини України – воєнний злочин рф..... 13

Будник А.

Системи позавуличного міського громадського транспорту.
Класифікація, приклади 16

Вершина Є., Шуліка Н.

Імплементація норм міжнародного права щодо недопущення депортації населення в умовах воєнних дій 42

Гайдаєнко А., Парфентьєв В.

Правові засади місцевого самоврядування..... 47

Гармаш В.

Вплив воєнних дій на майбутнє урбаністики України..... 53

Гончар Ю.

Корпоративна соціальна відповідальність в умовах післявоєнної відбудови 55

Гончаренко В.

Сучасне українське мистецтво та культура під час російсько-української війни, та їх можливий розвиток у післявоєнному періоді .. 61

Гоцький Д.

Вплив руйнування міст під час війни на створення нової міської забудови 65

Дідія Д.

Напрямки розвитку мистецтва під час післявоєнної відбудови України 67

Зачоса О.

Застосування системи розумного міста для відбудови міст України..... 73

Зимін К.

Творчий здобуток діячів культури та мистецтва як чинник впливу на формування містобудівних схем великих міст України (від середини XVI до початку XX ст.) 81

Іванова В.	
Дослідження становлення української символіки під час подій Революції Гідності.....	85
Іванюк Ю.	
Цілі сталого розвитку ООН як рамка для розроблення стратегії розвитку сучасного міста (на прикладі м. Київ)	89
Крилова Т.	
Розподіл потоків пішоходів й автотранспорту на різні рівні (зокрема, під землю). Питання безпеки (на прикладі Києва)	94
Кукушкіна Ю.	
Можливості й виклики післявоєнної відбудови й розвитку України	113
Логвиненко Д.	
Метрополітен майбутнього в просторі міста	120
Локиук Д.	
Медіа як інструмент європейської інтеграції.....	125
Лонська А.	
Тунелі міст Європи.....	129
Майський Д.	
Як архітектори вражень та середовище існування впливають на сприйняття простору індивідом.....	139
Матвійчук А.	
Роль Президента України у національному механізмі захисту прав людини відповідно до статей 102, 104, 106 Конституції України	144
Махновська Д.	
Висвітлення Голодомору 1932-1933 рр. в газеті «The New York Times» англо-американським журналістом Волтером Дюранті	148
Наварчук Я.	
Урбаністичні тенденції відбудови міст після війни (на прикладі міста Київ)	152
Нечай П.	
Просторове планування та розвиток житлового фонду зруйнованих міст післявоєнної України.....	158
Панченко К.	
Вплив Радянського Союзу на просторове планування міст України	163
Пастушок А.	
Мілітаризм як ідеологічна складова автократичних режимів.....	166

Перепелюк Є.	
Місце спадщини радянського минулого у формуванні європейського образу міст України.....	173
Петренко Б.	
Проект штучного освітлення (схеми, методи) підземного простору.....	178
Підопригора В.	
Історичні приклади масштабної післявоєнної відбудови міської інфраструктури: уроки для України.....	193
Пристаиш К.	
Дослідження та розбудова підземного простору на прикладі китайського міста Ченду.....	197
Проценко А.	
Соціальний захист працівників як складова формування європейського образу України.....	209
Сотникова С.	
Культурні цінності Криму в умовах російської окупації півострова ...	216
Стоянов О.	
Вирішення проблеми зберігання автотранспорту з використанням підземного простору (на прикладі міста Київ).....	221
Троценко Є.	
Вплив релігійних конфесій на розвиток інфраструктури міста Києва.....	245
Фесюк О.	
Європейські цінності українців під час воєнних дій.....	250
Фурман А.	
Економічна та екологічна безпека підприємств будівельної галузі в умовах війни.....	257
Харко К.	
Перспективи європейського вибору України.....	265
Хобта М.	
Вплив російсько-української війни на свідомість українських художників.....	273
Шевчук Т.	
Радянські будівлі: недоліки та шляхи удосконалення.....	276
Шинкар К.	
Вплив на розвиток міст та регіонів вимушеної міграції українців.....	280

*Єлізавета Вершина,
студентка ОП «Будівельне та містобудівне право»,
Назар Шуліка, магістрант
ОП «Державне управління у сфері містобудівної діяльності»
Київського національного університету будівництва і архітектури*

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ЩОДО НЕДОПУЩЕННЯ ДЕПОРТАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННИХ ДІЙ

У міжнародних актах та нормах національного законодавства насильницьке вивезення особи в умовах збройної агресії вважається тяжким кримінальним правопорушенням. Окрім повнолітніх осіб, дане кримінальне правопорушення скоюється відносно дітей. Слід зазначити, що стаття 3 Конституції України проголошує, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю, водночас і стаття 52 Основного закону України встановлює, що будь-яке насильство над дитиною та її експлуатація переслідуються за законом, а утримання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, покладається на державу. Держава заохочує і підтримує благодійницьку діяльність щодо дітей. При цьому, інша конституційна норма – стаття 92 – гарантує охорону дитинства нормами окремих законів. Проте, в умовах повномасштабного воєнного вторгнення Російської Федерації, захоплення територій суверенної Української Держави із масовим винищенням населення, руйнацією міст та іншими масовими злочинами проти людства і людяності, виникла глобальна загроза одній з найбільш незахищених категорій населення України – дітям.

Потрібно констатувати системність і цілеспрямованість окупаційних органів Російської Федерації, а також інших осіб, що здійснюють пособництво російському окупаційному режимові у масовому вивозі українських громадян, зокрема дітей, на територію Російської Федерації. Зокрема, тільки станом на 1 червня 2022 року за

даними агенції «Радіо Свобода» з посиланням на відомості Міністерства внутрішніх справ України, до Російської Федерації вивезено щонайменше 234 тисячі дітей [1], для дітей-сиріт є загроза подальшого їх незаконного усиновлення в Росії. Існують інші дані щодо зазначеної кількості, зокрема порядку 20 тисяч, проте важкість встановлення точної чисельності очевидна, а летой факт, що дана чисельність багатотисячна, говорить про масштабну демографічну загрозу для українського генофонду.

У Російській Федерації формується законодавче поле для протиправного усиновлення примусово вивезених дітей з України, що порушує норми статті 49 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни, в яких визнається протиправним примусове переселення або депортацію осіб з окупованої території. Окрім цього, у міжнародно-правових нормах насильницька передача дітей однієї національної групи в іншу є геноцидом, що встановлено у пункті е) статті 2 Конвенції про запобігання злочину геноциду та відповідальності за нього.

У зв'язку із цим Міністерство закордонних справ України здійснило звернення до Управління Верховного комісара ООН у справах біженців, Міжнародного Комітету Червоного Хреста, ЮНІСЕФ, Управління Верховного комісара ООН з прав людини, Спеціальних представників Генерального секретаря ООН з питань дітей у збройних конфліктах та з питань насильства щодо дітей із закликом вжити невідкладні заходи для повернення українських дітей на територію України.

У продовження політики недопущення вивезення та повернення раніше вивезених українських громадян парламентом ухвалено Постанову «Про Звернення Верховної Ради України до Комітету ООН з прав людини, Комітету ООН з прав дитини, Міжнародного суду ООН, Верховного комісара ООН у справах біженців про порушення Російською Федерацією міжнародних договорів (конвенцій), що мають ознаки геноциду Українського народу, в частині здійснення примусової депортації до держави-агресора або в межах тимчасово окупованих територій України дітей - громадян України та дітей, які проживали на

території України, з вимогою повернення таких дітей їхнім батькам або законним представникам» 24 лютого 2023 року № 2947-ІХ [2].

Проте, очевидність значної суспільної небезпеки діянь, пов'язаних із насильницьким вивезенням осіб та подальшим перешкоджанням їх повернення в Україну не знайшла свого відображення у нормах Кримінального кодексу України. Такі протиправні дії здійснюються як представниками російського окупаційного режиму, так і громадянами України, або колишніми громадянами України (до воєнного вторгнення РФ), які прийняли російське громадянство і співдіють із російським окупаційним режимом, здійснюють пособництво у таких злочинах.

З урахуванням високої суспільної небезпеки даних кримінальних правопорушень, їх масовості, системності і цілеспрямованості, загрози українському генофонду загалом, доцільно встановити кримінальну відповідальність за такі дії щодо громадян України, особливо неповнолітніх осіб в Україні, що пропонується положеннями даного законопроекту.

З метою протидії даним кримінальним правопорушенням у Верховній Раді України зареєстровано дві законодавчі ініціативи: законопроект «Проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо насильницького вивезення особи в умовах збройної агресії» № 8326 від 30.12.2022 [3] та «Проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо насильницького переміщення особи за межі території України» № 9204 від 13.04.2023 [4]. Основною метою даних законопроектів є захист суспільних відносин щодо забезпечення життя, здоров'я та прав і свобод громадян України, зокрема неповнолітніх осіб, протидія і запобігання протиправного захоплення і вивезення дітей з України, що становить загрозу українському генофонду, а також людству і людяності в Україні загалом у наслідок порушення законів та звичаїв війни. Зазначена мета може бути досягнута шляхом внесення змін до Кримінального кодексу України та деяких інших законів.

Виходячи з тексту проектів актів, слід констатувати, що вони передбачають встановлення кримінальної відповідальності за насильницьке вивезення особи, зокрема неповнолітньої особи, вчинене в

умовах воєнного стану, в період збройного конфлікту, або заходів, спрямованих на відсіч і стримування воєнної агресії Російської Федерації чи іншої держави. Водночас у даній сфері правового регулювання діють Конвенція про захист цивільного населення під час війни (Женева, 12 серпня 1949 року), Конвенція про запобігання злочину геноциду та встановлення покарання (9 грудня 1948 року), а також Конституція України, Кримінальний кодекс України та інші законодавчі акти.

Таким чином, ухвалення даних законодавчих актів сприятиме захисту суспільних відносин щодо законодавчо охоронюваних прав і свобод особи, зокрема неповнолітніх осіб в Україні та в умовах воєнного вторгнення Російської Федерації встановить засади запобігання та протидії незаконному вивезенню особи з України, що становить глобальну загрозу українському національному генофонду. Враховуючи той факт, що норми міжнародного права не передбачають санкції, імплементація їх положень шляхом встановлення кримінальної відповідальності за подібні правопорушення є перспективним напрямом формування дієвого механізму кримінально-правової протидії правопорушенням проти людства і людяності в умовах воєнних дій.

Список використаних джерел

1. Щонайменше 234 тисячі українських дітей були вивезені до Росії – МВС. URL : <http://surl.li/kvcsm> (дата звернення: 15.05.2023).
2. Постанова Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Комітету ООН з прав людини, Комітету ООН з прав дитини, Міжнародного суду ООН, Верховного комісара ООН у справах біженців про порушення Російською Федерацією міжнародних договорів (конвенцій), що мають ознаки геноциду Українського народу, в частині здійснення примусової депортації до держави-агресора або в межах тимчасово окупованих територій України дітей - громадян України та дітей, які проживали на території України, з вимогою повернення таких дітей їхнім батькам або законним представникам» від 24 лютого 2023 року № 2947-IX URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/2947-IX#Text> (дата звернення: 15.05.2023).

3. Проєкт Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо насильницького вивезення особи в умовах збройної агресії № 8326 від 30.12.2022. URL : <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/41094> (дата звернення: 15.05.2023).

4. Проєкт Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо насильницького переміщення особи за межі території України №9204 від 13.04.2023. URL : <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/41765> (дата звернення: 15.05.2023).

Підписано до друку 01.08.2023 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Зам. № 78-292
Умов.-друк. арк. 11,5. Обл.-вид. арк. 11,9.
Тираж 80 прим.

Віддруковано ФО-П Шпак В. Б.
Свідоцтво про державну реєстрацію В02 № 924434 від 11.12.2006 р.
м. Тернопіль, бульвар Просвіти, 6/4. тел. 097 299 38 99.
E-mail: tooums@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 7599 від 10.02.2022 р.